

ŐSZI TENYÉSZVIZSGA

NÉMET VIZSLAFAJTÁK RÉSZÉRE

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK:

1. A vizsga célja: megállapítani a fiatal vizsla természetes, örökletes adottságait különös képen a vadászatra való rátermettségre, amelyek, mint jövőbeli tenyészlánál, nagy figyelmet érdemelnek. Fontos az idegrendszeri szilárdság ismételt vizsgálata is.
2. A vizsgára csak olyan kutya nevezhető, amely a vizsga napján legalább a 12 hónapos kort betöltötte. 30 hónapnál idősebb kutyák esetében a vizsgaeredményt megkülönböztető "B" jelzéssel kell ellátni.
3. A vizsla vadászatba való bevezetése mezőn és vízen erre az időre már befejeződik. Így a kiképzés már gyakran fedi a természetes adottságokat. A bírónak ezért különösen nagy figyelmet kell szentelni az örökletes tulajdonságok kifejeződésére.
4. A vizsga rendezésének fő követelménye: szárnycsücs vadban és nyúlban gazdag terület és kellő nagyságú náddal benőtt vizes terület, melyben a vizsla úszni tud.
5. Amennyiben egy bírói kör az összes feladatot bírálja, legfeljebb 8 kutyát lehet beosztani a csoportba.

II. FELADATOK RÉSZLETES ISMERTETÉSE:

A. MEZEI MUNKA

1. *ORRHASZNÁLAT, ORRJÓSÁG: (6)*

A kutya orrjóságát a teljes mezei munka során kell értékelni. Az elbírálásnál figyelembe kell venni: milyen távolságról észleli a kutya a vadat, hogyan használja ki a szelet, a keresés irányát, a terepadottságokat, a szél erősségét, a levegő nedvességtartalmát és hőmérsékletét, a vad fajtáját és a magabiztosságot a jelzésekben. A nyúl kihagyása nem jelenti azt, hogy a kutyának biztosan rossz az orra.

Azt a távolságot, ahonnan a kutya a vadat állja, itt nem kell figyelembe venni (inkább azt, milyen távolságról jelzi). A kutya reagálását olyan vadnyomokra, ahol a kutya nem látja a vadat szökni, illetve menekülni, figyelembe kell venni.

Jó orrhasználattal abban jut kifejezésre, hogy a vizsla mindig a szélre fordul, fejtartását a jó szélirány felé igazítja, tempóját az orrjósághoz, az adott terepadottságokhoz igazítja. Fejét keresés közben magasabban tartó vizslának mindig jobb az orra, mint a talajt állandóan szimatoló, csapáztató vizslának.

Az orr elbírálásához alapos megfigyelés, tudás és tapasztalat szükséges. A végső értékelés megállapításánál figyelembe kell venni az „elveszett vad keresése légszimattal” feladatnál tett, orrjóságra vonatkozó megjegyzést.

Hibák:

- A vad megközelítése kis távolságra jó széllel.
- A vad kihagyása, vagy, ha beleszalad a vadba.
- Stabil állás vad nyomon, csapán, a vad fekvőhelyén, stb.
- Állandó földön szimatolás, csapáztatás.
- alacsony fejtartás.

2. KERESÉSI MÓD (5)

Követelmény az egyenletes tempójú, tervszerű, céltudatos, kitartó keresés, magas fejtartással, állandó orrhasználatot és vadászszenvedélyt tükrözően. A keresési stílus összetevője a harmonikus, fajtára jellemző mozgás és fejtartás is. A keresésnek tükrözni kell a vadászszenvedélyt és a találni akarást. Lekeresetlen terület lehetőleg ne maradjon, a fordulókat a szélhez igazítsa. Megfelelő körülmények esetén a kb. 80-100 lépés szélesség elvárható a 4-es osztályzathoz. Minimális követelmény az 50-60 lépés keresési szélesség.

A keresés időtartama minden kutyának legalább 15 perc legyen, de a hiteles bíráló érdekében ezt a bírók meghosszabbíthatják néhány perccel.

Hibák:

- A fent ismertetettektől való eltérés hibának számít
- Tervszerűtlen keresés
- Előre keresés
- A vezetőhöz való túlzott kötődés vagy a kapcsolat hiánya
- Keresés orrhasználat és találni akarás nélkül.

3. GYORSASÁG (3)

A keresés során értékeljük. Elvárás a fajtára jellemző tempójú, megfelelő gyors, túlnyomórészt vágásban történő keresés. A gyorsabb keresés előny mindaddig, amíg az összhangban van a körülményekkel és nem megy az eredményesség (a vad megtalálása) rovására.

4. VAD JELZÉSE, RÁHÚZÁS, UTÁNHÚZÁS (4)

Keresés közben az észlelt vadat a kutyának magabiztosan és egyértelműen jeleznie kell.

A jelzés után, a szituáció és a vad viselkedése függvényében a kutya vagy azonnal áll, vagy lassuló mozgással a vadra ráhúz, majd a vadat határozottan állja.

Állás után, ha a vad előtte fut, utána kell húznia úgy, hogy őt a gazdája követhesse. Utánhúzáskor a kutya mindig a vezetője előtt, lehetőleg önállóan dolgozzon, maradjon kontaktusban a vaddal.

A kutya vezetője nem előzheti meg a kutyát, nem keresheti a vadat, a kutya és a vad között nem mozoghat. A kutya és a vad közé abban az esetben sem kerülhet, ha a bíró a vad felkeltésére utasítást ad. Megengedett az utánhúzásra való diszkrét biztatás vagy a kutya csitítása.

Hibák:

- túl gyors utánhúzás
- a vad kinyomása parancs nélkül
- utánhúzás hiánya
- ha nem lesz meg a vad

5. VADMEGÁLLÁS (5)

Keresés közben a kutyának a talált vadat annyi ideig kell nyugodtan, biztosan és a fajtára jellemző módon állni, amíg a vad fel nem kel, vagy fel nem keltik. A vizsgából kizárandó az a kutya, amelyik nem áll, ha legalább két lehetőséget kapott állaskészségének bemutatására.

Vadnyomot, fekhelyet a kutyának csak rövid állással szabad jeleznie. Amennyiben a kutya üresen áll, alkalmanként egy osztályzattal rontani kell az értékelését, harmadik üres állás után ,0 osztályzatot kell kapjon.

Hibák:

- rövid vagy nem biztos állás
- a vad idő előtti felrebbentése
- üres állás
- ha parancsra áll
- vad megtagadása (nem állja meg, elfordul és továbbmegy a megtalált vadtól)

6. VISELKEDÉS VADKELESRE (3)

A kutya a gazdája által felkeltett, vagy menekülő szárnyas vagy szőrmés vad kelésére viselkedjen nyugodtan, maradjon helyben. Maximális osztályzatot csak az a kutya kaphat, amelyik a vezető egy parancsára helyben marad. Elfogadható, ha a vizsla beugrik, de a vezető 6-8 lépésen belül leállítja.

Ha a vizsla a kihelyezett szárnyas vadat megfogja, 3-as osztályzatnál jobbat nem kaphat.

Hibák:

- a menekülő szárnyas után perdül vagy ugrik
- engedetlenség
- egészséges szárnyas vad megfogása
- ha a kutya szőrmés vadat üldöz, de gazdája parancsára abbahagyja, legfeljebb 3-as osztályzatot kaphat
- ha a kutya élő szőrmés vadat fog (nyúl, üregi nyúl), legfeljebb 2-es osztályzatot kaphat
- többszöri utánperdülés és vadűzés, valamint többszöri élővad megfogás esetén 0 az osztályzat.

7. VISELKEDÉS LÖVÉSRE (3)

Vizsgán a vadat nem lőjük meg. A lövés után a kutyának nyugodtan kell viselkednie, helyben kell maradnia. A feladat akkor ért véget, amikor a bíró utasítására a vezető pórázra veszi kutyáját. Maximális osztályzatot csak az a kutya kaphat, amelyik a vezető parancsára helyben marad. Elfogadható, ha a vizsla beugrik, de a vezető 6-8 lépésen belül leállítja. Lövésfélő vagy lövésérzékeny kutya a vizsgából kizárandó.

8. KITARTÁS

A vizslának kitartóan kell keresni, dolgoznia, ami azt jelenti, hogy a vizsga egész tartama alatt a vadat passzióval és lankadatlanul keresnie kell. „Nagyon jó” kitartás az, ha a vizsla a vizsga kezdetétől a végéig minden munkafeladathoz határozott munkakedvet mutat.

9. ENGEDELMESSÉG MEZŐN, VEZETHETŐSÉG (3)

Ezt a feladatot a teljes mezei keresés során kell bírálni. A kutya kéz vagy hangjelre reagáljon és hajtsa végre vezetője parancsát.

A vezethetőség a vezető és vizsla közötti együttműködés feltétele. Ezt beszámítjuk az engedelmisség osztályzatába.

A vezethetőség fejezi ki a vizsla irányíthatóságát, az állandó kapcsolattartását a vezetővel, valamint az állandó készenlét a vezető parancsainak teljesítésére. Az engedelmisség a jó kiképzés kifejezője, előfeltétele a vadászati használhatóságnak. Az osztályzat megállapításánál figyelembe kell venni az 5. 6. feladatnál nyújtott teljesítményt is.

10. LŐTT VAD MEGKERESÉSE LÉGSZIMATTAL (4)

Szintidő: 10 perc

A légszimattal keresés lényege, hogy a kutya a bárhol megtalált, kihűlt vadat parancs nélkül felvegye, és vezetőjéhez vigye.

Ezt a gyakorlatot növényzettel borított területen végezhetjük el, a terület nagysága kb. 50x50 m. A bírónak egy vadat úgy helyeznek el ezen a területen, hogy azt sem a kutya, sem a vezető nem láthatják. A kutyát a vezető kb. 50 m-ről elhozási parancs nélkül keresni küldi a vad irányába. A vezetőnek jogában áll a kutyának szólni és irányítva indítani. Amennyiben a vezető kutyáját elhozási parancssal indítja, úgy a kutya legfeljebb 1-es osztályzatot kaphat. Ha a kutya a vadat megtalálja, de parancs nélkül nem veszi fel, 0 osztályzatot kap.

Szárnyas és szőrmés vad egyaránt használható a feladathoz, de minden induló azonos vadfajt kell kapjon.

11. LŐTT VAD ELHOZÁS (3)

A megtalált vadat a kutyának föl kell vennie, és közvetlenül vezetőjéhez vinnie, ülve a vadat szájában tartani, amíg vezetője el nem veszi.

Értékelendő a vad felvétele, a fogás, a hozás, a tartás. Ha fogásigazítás céljából leteszi, de fejét fel sem emelve, parancs nélkül folytatja a munkát, nem hiba.

Ha a kutya leteszi a vadat és parancsra sem folytatja az elhozást, 0-val értékelendő, mert a vad nem került kézre.

Hibák:

- Kemény fogás, amikor a vad sérül
- Többszöri letétel, gyömöszölés
- Bizonytalan fogás
- Ha a kutya indokolatlanul sokat időzik a vad felvételekor

12. SZÁRNYAS VONSZALÉK KIDOLGOZÁSA (4)

Szintidő: 5 perc

A vonszalékot hátszéllel, két tompaszögű (120-130 fok) töréssel kell meghúzni. Az indulás helyét meg kell jelölni és ott a vadból kitépott tollat, szőrt kell hagyni. A vonszalékot húzó bírónak a megfelelő távolságon a vadat kihelyezi, majd egyenes vonalban továbbhalad és lehetőleg fedett helyen, a vadtól olyan távolságra helyezkedik el, ahonnan a kutya viselkedését el tudja bírálni, de a kutyát jelenléte nem befolyásolja. A vonszalék végén a húzott vadat ott kell hagyni, eldugni, mélyedésbe tenni nem szabad. A bírónak jelezze bírótársának, amikor elkészült a csapafektetéssel.

A csapatok egymástól való távolsága 80-90 lépés legyen, az egymást követő vonszalékoknál a törések azonos távolságban és irányban legyenek.

A vezető az indulás helyéről legfeljebb 10 m hosszán megvezetve indítja kutyáját, onnan a kutya önállóan dolgozik. A csapa kidolgozása után a vadat fel kell vennie és vezetőjének átadnia. Ha a kutya a vadat megtalálja, de azt parancs nélkül nem veszi fel, 0 osztályzatot kap a vonszalék kidolgozására és az elhozásra is.

Amennyiben a kutya nem találja meg a vadat, vezetője kétszer újraindíthatja, de minden egyes újraindítás eggyel csökkenti az osztályzatot. Ha a kutya a másodszori újraindítás után sem jut el a vadig, 0 osztályzatot kap a vonszalék kidolgozására és az elhozásra is. Ha a kutya röviden letér a csapáról, de önmagát korrigálja, az nem hiba. Újraindításnak az számít, ha a vezető lábtól indítja újra a kutyáját.

Ha a kutya kicsit túlszalad a kihelyezett vadon és szembeszéllel keresi azt meg, vagy szél alatt a csapa mellett haladva dolgozza ki a csapatát, nem számít hibának.

Azok a kutyák, amelyek a vadat nem a csapán, hanem légszimmattal keresik meg, legfeljebb 2-es osztályzatot kaphatnak.

A szárnyas vonszalékokat 150 m hosszán, átlátható, de növényzettel borított területen (rét, tarló, vetés, stb.) kell meghúzni lőtt szárnyas vad (fácán, fogoly, kacska) felhasználásával.

13. SZÁRNYASVAD ELHOZÁS (3)

11. pont szerint.

14. NYÚLVONSZALÉK KIDOLGOZÁSA (4)

Szintidő: 10 perc

12. pontban leírtak szerint.

A nyúlvonszalékokat 300 m hosszán, átlátható, de növényzettel borított területen (rét, tarló, vetés, stb.) kell meghúzni lőtt nyúl (mezei, vagy üregi) felhasználásával.

15. SZŐRMÉS VAD ELHOZÁSA (3)

11. pont szerint.

B. VÍZI MUNKA

16. KAJTATÁS NÁDBAN, LŐTT VÍZIVAD ELHOZÁSA ÉS ÁTADÁSA (4)

Szintidő: 10 perc

A feladat lényege, hogy a kutya a kijelölt szakaszt keresse át, hogy az onnan kinyomott, felkeltett vadat a vadász lelőhesse, illetve találja meg az oda esett lőtt vadat.

A bírók egy lőtt kacsát előzőleg bedobnak a nádasba, és a kutya indítási helyét úgy határozzák meg a terep nehézsége függvényében, hogy a kutyának kb. 5-6 percet kajtatni kelljen. A kacska bedobását sem a kutya, sem a vezető nem láthatják.

A kutyának gazdája parancsára a nádat készségesen, megfelelő szélességben és mélységben, (mély vízben lévő nádrészeket is beleértve) módszeresen kell átdolgoznia. A kutya dolgozzon önállóan, de vezetőjével maradjon kapcsolatban. A kutya a vezetőjének jogában áll kutyáját élénkíteni, de a parton a kutyát nem követheti. Ha a kutya kijön a nádból, vezetője utasítására vissza kell fordulnia. A megtalált vadat fel kell vennie, el kell hoznia és szabályosan átadni vezetőjének. Amennyiben a vad megtalálásáig a kutya nem kajtatott legalább 5 percet, a bírók utasítást adnak a munka folytatására.

Minden kutyának külön nádszakaszt kell biztosítani.

Hibák:

- az önálló munká
- túl gyakori vagy túl hangos bíztatás
- ha kikerül a kézből, és nem tart kapcsolatot vezetőjével
- ha nem keresi át a rendelkezésre álló területet
- ha nem találja meg vagy nem hozza el a vadat.

A vad szintidőn belüli meghozása nélkül a feladat értékelése: 0, azonban, amennyiben a bíró úgy ítéli meg a körülményeket és a terep nehézségét, további 5 perc munkaidő engedélyezhetnek, egy új vad bedobásával.

17. KAJTATÁS ÉLŐ KACSA UTÁN (5)

Szintidő: 20 perc

A bírónak a parton, növényzettel benőtt vizes szakaszon egy kacsát kell kihelyeznie. Az elengedés helyét meg kell megjelölni, a kutya a kiengedést nem láthatja. A bíró utasítására a vezető a kibocsátás helyétől indítja a kutyát. A kutyának a kacsá nyomát, illetve a szabad vízfelületen úszónyomát kell követnie. Ha megtalálta a vadat, azt hajszochnia kell a feladat befejezéséig. Nem feladat az élő kacsá feltétlen elfogása, ezért, amint a kutya üldözi a kacsát, az első adandó alkalommal a bíró adjon utasítást a lövésre.

4-es osztályzatot annak a kutyának lehet adni, amelyik a kacsá nyomát teljes biztonsággal követi, majd megtalálva hajszochnia. Ha a kacsát csaholva követi, ez külön nem jutalmazható. A kutya a vezetőjének jogában áll kutyáját élénkíteni, de a parton a kutyát nem követheti.

Ha a kutya biztosan követi a kacsá nyomát, a rendelkezésre álló időt végig dolgozza, de a kacsá nem kerül terítékre, 4-es osztályzatot kaphat.

Hibák:

- Érdeklődés nélküli kajtatás
- Többszöri kijövés a vízből

Azok a kutyák, amelyek az úszónyomot nem veszik fel, illetve a kacsá őket nem érdekli; nem mennek a mélyvízbe, az általuk látott kacsát gazdájuk parancsára nem követik, 0 osztályzatot kapnak.

Erre a feladatra csak akkor bocsátható a kutya, ha a „Lött kacsá elhozása mély vízből” feladatot teljesítette.

A feladathoz használt kacsá nem csonkítható. Röpképtelenné tételét úgy kell elvégezni, hogy a vezértollakat vízben oldódó ragasztóval összefogjuk.

18. LÓTT KACSA ELHOZÁSA MÉLY VÍZBŐL (3)

Szintidő: 5 perc

A bíró a vadkacsát kb. 15-20 méterre a mély vízbe dobja. A kutya a kacsá bedobását láthatja. Amikor a kutya a vízben úszik a kacsá felé, a kacsá mellé kell lőni. A kutyának a kacsát hoznia kell, és szabályosan átadni.

Ha a kutya a lővésre visszafordul, vezetője parancsára sem megy újra a kacsáért és a vízből kijön, a kutya a vizsgából kizárandó.

19. MUNKAKEDV, IRÁNYÍTHATÓSÁG A VÍZBEN (3)

A kutya vízhez való viszonyát és az irányíthatóságot valamennyi vízi feladat során bírálni kell. Figyelni kell, hogy a vizsla hogyan megy a vízbe, hogyan úszik, szereti-e a vizet, vezetője mennyire tudja a kutyát a vízben irányítani, mennyire marad a kutya kapcsolatban a vezetővel. Ha a bíró nem tapasztalt elegendő irányítást, úgy külön irányítási feladatot adhat.

III. ÉRTÉKELÉS:

Az értékelés az alábbi minősítő táblázat szerint történik:

	Feladat	értékszám	Maximális pontszám	I.	II.	III.
				díjhoz minimális	szükséges osztályzat	
Mezei munka						
1.	Orrhasználat, orrjóság	6	24	4	3	2
2.	Keresési mód	5	20	4	3	2
3.	Gyorsaság	3	12	3	2	2
4.	Vad jelzése, ráhúzás, utánhúzás	4	16	3	2	2
5.	Vadmegállás	5	20	4	3	2
6.	Viselkedés vadkelésre	3	12	3	2	2
7.	Viselkedés lövésre	3	12	3	2	2
8.	Kitartás	2	8	3	2	2
9.	Engedelmesség mezőn	3	12	3	2	2
10.	Lőtt vad megkeresése légszimattal (feltétlen elhozás)	4	16	3	2	2
11.	Lőtt vad elhozása	3	12	3	2	2
12.	Szárnyas vonszalék kidolgozása	4	16	3	2	2
13.	Szárnyas vad elhozása	3	12	3	2	2
14.	Nyúl vonszalék	4	14	3	2	2
15.	Lőtt nyúl elhozás	3	12	3	2	2
Mezei munka elérhető pontsz. össz.			220	-	-	-
Vízi munka:						
16.	Kajtatás nádban, lőtt vízivad elhozása és átadása	4	16	3	2	2
17.	Kajtatás élő kacsá után	5	20	4	3	2
18.	Lőtt kacsá elhozása mélyvízből	3	12	3	2	2
19.	Munkakedv, irányíthatóság vízben	3	12	3	2	2
Vízi munka elérhető pontsz. össz.			60	-	-	-
Mindösszesen			280			

Dunaföldvár, 2015. március 19.

Babiczký Attila
elnök